

PRESSUPOST 2016

MEMÒRIA DE TANCAMENT

Índex de continguts

1.INGRESSOS	4
1.1 Ingressos corrents	4
1.1.1 Venda d'articles	4
1.1.2 Venda d'entrades	4
1.1.3 Exposicions temporals	4
1.1.4 Servei d'audioguies	5
1.1.5 Servei de radioguies.....	5
1.1.6 Serveis educatius i activitats culturals.....	5
1.1.7 Sessions privades de visita al museu	5
1.1.8 Altres ingressos corrents.....	6
1.2 Transferències corrents	6
1.3 Altres ingressos	7
1.3.1 Ingressos financers.....	7
1.3.2 Cessió d'ús temporal d'espais.....	7
1.3.3 Cessió d'ús temporal d'imatges.....	7
1.3.4 Concessions administratives.....	8
1.3.5 Exposicions itinerants.....	8
1.3.6 Ingressos per préstec d'obres.....	8
1.4 Transferències de capital	8
2. DESPESES	9
2.1 Personal propi	9
2.2 Despesa corrent.....	10
2.2.1 Àrea estructural	10
2.2.1.1 Administració.....	10
2.2.1.2 Gestió de públics.....	11
2.2.1.3 Manteniment	12
2.2.1.4 Seguretat.....	13

2.2.1.5 Comunicació i premsa.....	15
2.2.1.6 Continguts digitals.....	17
2.2.2 Àrea científica	21
2.2.2.1 Conservació preventiva i restauració	21
2.2.2.2 Col·lecció.....	22
2.2.2.3 Registre	24
2.2.2.4 Publicacions.....	25
2.2.2.5 Centre de Coneixement i Recerca	26
2.2.2.6 Servei educatiu i activitats	32
2.2.2.7 Exposicions	36
2.3 Inversions.....	37

1. INGRESSOS

El pressupost d'ingressos previstos per al 2016 s'ha vist abastament superat amb l'execució de l'any. L'import inicial de 8.941.800,00 € ha arribat fins els 9.643.353,80 €, la qual cosa suposa un increment del 8,90%. L'explicació per conceptes és la que segueix.

1.1. Ingressos corrents

Els ingressos corrents fan referència als serveis i activitats ordinàries realitzades al propi Museu.

1.1.1. Venda d'articles:

Els ingressos en aquest apartat han estat inferiors als esperats (32.241,75 euros en front als 35.300,00 euros pressupostats, és a dir, el 91,34% del previst). Al llarg de l'any la botiga ha incorporat diverses modificacions per millorar la visibilitat dels seus productes i fer més atractiva la venda. Aquestes modificacions, finalitzades al juliol del 2016, van donar fruit a partir del mes de setembre, produint-se entre aquell mes i desembre més del 47% dels ingressos totals.

1.1.2. Venda d'entrades:

La quantitat recaptada per aquest concepte, si be es troba un 4% per sobre de la previsió, és un 2% inferior a la recaptada l'any 2015. La davallada correspon sobre tot als mesos de març abril i maig, on es va notar una baixada del nivell de visitants del museu. L'import recaptat és de 6.179.832,82 euros.

1.1.3. Exposicions temporals:

L'any 2016 només es va fer una exposició temporal, **Cubisme i Guerra. El cristall dins la flama** inaugurada el 15 d'octubre i fins al gener del 2017, i els ingressos obtinguts no han arribat a l'esperat. Els 50.581,00 euros ingressats suposen el 71,24% del pressupostat. La mostra la van visitar 100.156 persones.

1.1.4. Servei d'audioguies:

El servei d'audioguies segueix la línia ascendent d'altres anys, i ha tornat a superar els ingressos previstos, arribant fins a 1.081.236,00 euros, un 8,89% més de l'esperat.

Part de l'èxit es deu a la incorporació de nous continguts que la fan més atractiva. Durant els mesos de juliol i agost es van incorporar dos idiomes més a l'itinerari de la Col·lecció del Museu, el xinès mandarí i el coreà, sent ja 10 idiomes els que s'ofereixen al visitant. També s'ha posat a la venda l'itinerari de les obres estrella del Museu, en els 10 idiomes, i l'itinerari de l'exposició temporal **Cubisme i Guerra. El cristall dins la flama**, en català, castellà, anglès i francès.

1.1.5. Servei de radioguies:

Per assegurar la qualitat de la visita del públic individual, la Fundació obliga a tots els grups autoguiats a llogar el servei de radioguies, que permet que tot el grup atengui les explicacions del seu guia sense molestar la resta d'usuaris.

La quantitat de grups que poden tenir accés al museu no ha sofert modificacions respecte de l'any anterior, per la qual cosa l'import recaptat és similar al previst. L'ingrés de 28.885,50 euros suposa el 98,92% de la recaptació esperada.

1.1.6. Serveis educatius i activitats culturals:

En aquest apartat s'ha produït un increment dels ingressos perquè les activitats del departament corresponent han arribat a més persones, mantenint un creixement sostingut des del 2014. També han incrementat la sol·licitud de visites guiades a la col·lecció. Els 68.555,20 euros recaptats suposen un 21,55% més del previst.

1.1.7. Sessions privades de visita al museu:

En aquest apartat només s'ha arribat al 50% del pressupost inicial (49.396 euros). Després d'un període en el qual la Fundació va

restringir les seves cessions d'espai, aquest tipus de visita, que normalment sorgeix lligada als events de lloguer d'espais de les dependències del museu, també es va veure afectat. Es treballa per tornar a posar els espais de la Fundació en el mercat, la qual cosa suposarà segurament la recuperació del gust per les visites privades a la col·lecció.

1.1.8. Altres ingressos corrents:

La repercussió de costos inclou el resultat de l'acord amb La Caixa pel qual la Fundació recupera part dels ingressos que La Caixa obté pel canvi de moneda en el cobrament a estrangers en la seva moneda d'origen, i a la repercussió dels costos que l'activitat *BCNllum* va tenir per a la Fundació, import retornat de forma íntegra per l'Institut de Cultura de Barcelona, promotor de l'acte.

Els ingressos imprevistos fan referència sobre tot a l'assegurança cobrada pel trencament d'un vidre d'una porta que es va malmetre per les ventades de la passada tardor.

Ambdós conceptes sumen 6.948,81 euros, el 0,09% dels ingressos corrents.

1.2. Transferències corrents.

Fa referència a les transferències i subvencions rebudes per a cobrir el normal funcionament del museu.

De la Generalitat de Catalunya s'ha aconseguit dues subvencions, una de 18.400,00 euros per a l'activitat *Big Draw* i una altra de 4.600,00 euros per a l'obtenció del Distintiu de Qualitat Ambiental que atorga la mateixa Generalitat, i que esperem obtenir al llarg del primer semestre del 2017.

Tant l'Ajuntament de Barcelona com l'Institut de Cultura de Barcelona van fer efectius a la Fundació els imports corresponents a l'acompliment de la sentència que obligava al pagament de l'1%

retroactiu al personal municipal; entre tots dos van aportar per aquest concepte 44.715,98 euros.

Per part de l'ICUB també es va fer efectiva la transferència prevista de 750.000,00 euros com a reforç de les activitats que ofereix la Fundació; a més, els darrers mesos de l'any van oferir una transferència de 120.000,00 euros per a publicitat en mitjans de comunicació.

1.3. Altres ingressos.

Aquí trobem els ingressos patrimonials que obté la Fundació per altres activitats diferents de les museístiques.

1.3.1. Ingressos financers:

Són els interessos produïts pels comptes de la Fundació. El nostre nivell de liquiditat al llarg de tot l'any 2016 ha estat molt alt, atès que els nostres ingressos fins a dia d'avui han estat superant les nostres despeses. Els interessos acumulats han estat de 1.387,92 euros, un 20,69% més de l'esperat.

1.3.2. Cessió d'ús temporal d'espais:

Els darrers anys la Fundació va restringir dràsticament i per motius diversos els lloguers d'espai. Al llarg del 2016 s'ha treballat per donar a conèixer als operadors el nou canvi de criteri i tornar a fer atractius els actes a les nostres instal·lacions. Tot i que hi ha una remuntada respecte del 2015 no s'ha assolit l'import previst, quedant l'ingrés en 24.500,00 euros (49,20% del pressupost estimat).

1.3.3. Cessió d'us temporal d'imatges:

Les peticions rebudes en aquest concepte han estat menors de les esperades, per la qual cosa l'ingrés de 6.308,25 euros queda lluny de la previsió pressupostària (41,78% del previst).

1.3.4. Concessions administratives:

L'adjudicació de l'espai de botiga del museu a finals del 2015 ha donat els seus fruits aquest 2016, després que l'empresa Laietana de Llibreria S.L (Laie) apliqués les millors ofertes al seu projecte. El pagament de cànon ha superat el mínim de 750.000 euros, situant-se en 837.403,75 euros, un 11,65% superior al pressupost inicial.

Respecte de l'import previst per la concessió del cafè del museu, hores d'ara encara no s'ha licitat i per tant no s'ha produït cap ingrés.

Amb el canvi de direcció a finals del 2016 l'espai de planta baixa s'està repensant per a la seva optimització, i per aquest motiu no es preveu fer cap licitació fins el 2018.

1.3.5. Exposicions itinerants:

A finals del 2015 hi havia la previsió de llogar dues exposicions itinerants, de les quals finalment només es va materialitzar el lloguer de l'exposició itinerant **Jacqueline and Picasso** a l'empresa Times Square Ltd. Per la seva exhibició a Hong Kong (Xina) entre el 20 de febrer i el 21 de març de 2017. El total de l'ingrés, tal i com indicava el contracte, s'ha fet aquest 2016 (99.961,00 euros).

1.3.6. Ingressos per préstec d'obra:

El Patronat va aprovar la possibilitat de cobrament per préstec d'obres als museus que a la seva vegada hagueren cobrat a la Fundació per aquest mateix concepte. El 2016 s'ha donat aquest fet amb el Musée Picasso Paris, motiu pel qual se li van facturar 1.000,00 euros pel préstec d'una peça.

1.4. Transferències de capital.

L'ICUB ha transferit 242.000,00 euros per al canvi de la climatització del Palau Finestres, seguint el Pla de renovació del sistema climàtic. La despesa es farà efectiva l'any 2017, atès que els permisos necessaris no van arribar a temps aquest 2016.

2. DESPESES

El pressupost de despeses ha estat executat en un 99,78 %, tot i que la destinació en alguns casos no ha estat l'esperada segons el pressupost aprovat.

2.1. Personal propi

De la despesa de personal pressupostada en 1.791.452,18 euros només s'ha portat a terme un 90,10%, sent la despesa real realitzada de 1.619.684,42 euros. L'explicació la trobem en dos fronts diferents:

- Tot el personal de la Fundació ha tingut increment retributiu, en base a l'aprovació de l'increment de la massa salarial en un 1% acumulatiu, com a conseqüència de la STSJC 632/2013, de 28 de maig i les successives resolucions judicials dictades en execució, en particular la STSJC 1001/2015, de 18 de desembre, en base a les quals la direcció de Serveis Jurídics de la Gerència de Recursos de l'Ajuntament de Barcelona va emetre l'informe AIN-2016/902, versió consolidada dels informes emesos per la Gerència de Recursos de l'Ajuntament de Barcelona en dates 21 de març, 14 d'abril i 25 d'abril de 2016, d'aplicació de la sentència. El pagament ha inclòs els endarreriments.
- No s'han produït les incorporacions previstes al pressupost 2016. El canvi de gerència i direcció al llarg del primer semestre de l'any ha provocat que només es dugués a terme les dues regularitzacions d'autònoms pendents, segons la política de regularitzacions de la Fundació, i la substitució d'un treballador per baixa voluntària. La nova direcció està redefinint l'organigrama i es treballarà per a la seva compleció al llarg de 2017-2018.

2.2. Despesa corrent

És el gruix de la despesa de la Fundació, i fa referència a les despeses derivades del normal funcionament. S'ha executat en un 94,71%, havent-se produït estalvis en quasi tots els programes.

2.2.1. Àrea estructural

2.2.1.1. Administració

Les despeses d'administració han suposat el 9% de la despesa corrent. Com a fets destacables podem comentar:

- La partida més important és la de consums (aigua, llum i telefonia) a la qual s'han destinat 324.944,50 euros, el 28,37% del pressupost original, gràcies sobre tot a l'estalvi en el consum d'electricitat, producte de la modernització dels aparells de climatització (projecte encara en marxa i que pot reportar més estalvi en el futur), de la revisió de les potències contractades, de la sectorització dels espais d'oficines i de la substitució de làmpades incandescents per altres de baix consum.
- A més dels tributs habituals (IVA, taxes d'inscripció en el Protectorat de la Generalitat de Catalunya, reserva de domini públic de radiofreqüència, i recollida de residus) s'afegeix a partir d'aquest any el pagament de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE), atès que ha finalitzat el període d'exempció de 3 anys per primera activitat; aquest any ha suposat 31.988,74 euros.
- Les despeses de locomoció del personal s'han incrementat el 70% respecte de les pressupostades. A més de l'assistència a inauguracions i altres actes anuals, al llarg del 2016 s'han fet diverses reunions a Londres per a la gestió de la coproducció de l'exposició **Picasso Retrats**, incloent l'assistència a la roda de

premsa i inauguració de la primera etapa de la mostra a la National Portrait Gallery.

2.2.1.2. Gestió de públics

El 2016 la col·lecció del museu ha tingut un total de 954.895 visitants, la qual cosa suposa un petit increment respecte dels 952.120 del 2015, del 0,3%.

Del total, 241.349 persones van accedir de forma lliure al museu, la qual cosa suposa que més del 25% de les persones que visiten el museu ho fan dins d'alguna de les gratuïtats aprovades pel Patronat. Aquesta dada sí suposa un decrement respecte dels 357.886 visitants amb accés gratuït del 2015.

Al llarg de l'any 2016 s'ha realitzat un estudi de públics en col·laboració amb l'empresa Ceres Estudis Sociològics, on la valoració de la visita obté un 8,74 de mitjana. Aquest estudi servirà de base per a algunes actuacions a realitzar durant el 2017.

El mes d'abril es va adjudicar a l'empresa AUDIOGUIARTE SERVICIOS CULTURALES, SL el servei d'audioguies i radioguies per al públic de la Fundació Museu Picasso. Aquesta adjudicació és un 19,79% més econòmica que l'anterior, i demostra ser molt més potent, atès que els ingressos per aquest concepte s'han incrementat en un 8,89% l'any 2016. Durant els mesos de juliol i agost es van incorporar dos idiomes més a l'itinerari de la Col·lecció del Museu, el xinès mandarí i el coreà, sent ja 10 idiomes els que s'ofereixen al visitant. També s'ha posat a la venda l'itinerari de les obres estrella del Museu, en els 10 idiomes, i l'itinerari de l'exposició temporal Cubisme i Guerra, en català, castellà, anglès i francès. El nombre d'audioguies lliurades el 2016 ha estat de 190.773, la qual cosa suposa que el 22,71% dels nostres visitants han fet ús d'aquest servei.

A més s'ha començat a treballar en un nou itinerari infantil, que es posarà a la venda el mes de maig del 2017, en català, castellà, anglès i

francès i l'itinerari de l'exposició temporal Picasso Retrats, en aquests quatre últims idiomes també.

Les radioguies, obligatòries per a tots els grups autoguiats que entren al museu, han tingut 29.820 usuaris.

Un altre servei adjudicat aquest 2016 ha estat el Servei d'Atenció al Pública, guanyat per l'empresa MAGMA SERVEIS CULTURALS, qui ja era adjudicatari de l'anterior concurs. Per aquest motiu la continuïtat ha estat absoluta i no ha hagut cap decalatge entre els dos concursos.

El servei de sol·licituds de visites guiades a la col·lecció del museu o bé a alguna de les Exposicions Temporal de gran format, ha tingut un increment constant al llarg de l'any 2016. Al voltant de 2.000 persones han visitat el Museu amb una guia sol·licitada a través del Departament de gestió de públics o reserves, ja sigui per a públic individual, visites de protocol o esdeveniments un cop el Museu tanca les seves portes al públic general.

D'aquestes visites, unes 500 persones les han demanat en català o castellà i unes 1.500 en altres idiomes, prioritàriament en anglès i francès, però també alemany, italià, rus, portuguès , entre d'altres.

Per aquesta raó es preveu potenciar aquest servei de guies al llarg de l'any 2017, tenint una major oferta dels recorreguts a oferir al visitant.

2.2.1.3. Manteniment

Seguint amb el **Pla de renovació del sistema climàtic** a cinc anys el 2016 estava previst el canvi de les refredadores CL1 i CL2. El mal estat de la refrigeradora "bomba de calor" que dona servei al Palau Finestres va obligar a modificar aquesta previsió i es va encarregar el projecte per a la licitació d'aquest altre grup refrigerador. Malauradament no es va tenir l'aprovació de Patrimoni de la Generalitat a temps per fer el canvi entre exposicions i s'ha reprogramat per al 2017. Mentrestant s'ha previst una adequació d'emergència, reforçant el grup climatitzador amb aparells de suport disposats de forma que permeten posar-los en

marxa en un termini de 24 hores en cas de col·lapse de l'aparell principal.

Un altre imprevist del 2016 ha estat el descobriment d'elements de façana amb perill de caiguda a la via pública. Per a protecció ciutadana, i després d'un control visual per part del Departament de Bombers de l'Ajuntament de Barcelona es va decidir cobrir totes les façanes exteriors amb xarxa invisible, a la vegada que es va encarregar una auditoria per a conèixer l'abast del problema i la possible solució. L'estudi finalitzarà al llarg del primer trimestre del 2017, moment a partir del qual es començaran els tràmits per al seu arranjamant.

A més de les feines habituals del departament de Manteniment i de la gestió dels imprevistos descrits, cal destacar els treballs realitzats per tal d'optimitzar la despesa d'electricitat de la Fundació, que ha resultat hores d'ara en l'estalvi de l'11,66% de la despesa efectiva en aquest concepte; el projecte té continuïtat en el 2017, on s'espera aconseguir una reducció major.

Finalment es vol fer esment dels treballs en marxa per a l'obtenció del Distintiu de qualitat Ambiental que lliura la Generalitat de Catalunya als centres museístics que aconsegueixen determinats paràmetres. Es preveu obtenir aquest distintiu al llarg del primer semestre del 2017.

2.2.1.4. Seguretat

Durant l'any s'ha confeccionat un nou concurs de serveis de seguretat de la Fundació, amb adjudicació a l'empresa Ilunion Seguretat el passat dia 31 de desembre. El nou plec preveu un increment en les funcions demanades a l'empresa i s'han endurit les sancions per incompliment; en aquest concurs figura també l'aparició d'un servei d'acuda per donar resposta a intrusions que puguin haver al pati Noguera.

Com a gran objectiu del Departament de Seguretat està l'encàrrec per part del Patronat d'un Pla Integral de Seguretat, que inclou la realització d'un projecte que permeti que les instal·lacions de seguretat passiva del

museu es classifiquin en Grau III, tal i com exigirà la normativa a partir del 2.020. El projecte es va començar al mes de juliol i s'han mantingut reunions periòdiques i inspeccions a les instal·lacions del museu, amb l'objectiu de fer un projecte global que detecti tota la problemàtica, en especial del pas de cablejat, analitzant sala per sala el sistema de seguretat més adient i les seves característiques (lluminositat, alta definició, visió nocturna...). Aquest projecte és polivalent i té en compte, en un primer nivell, els possibles canvis de usos i d'itineraris (planta baixa, exposició permanent, accessos i sortides, planta administrativa...). Està previst lliurar la primera versió del projecte al març del 2017.

Per la remodelació de la mitjanera amb els veïns del carrer Cirera, on s'ha obert a precari un seguit de finestres amb accés directe al Pati Noguera ha estat necessari incrementar la seguretat Museu en aquell punt, mecanitzant la reixa gran del Pati Noguera, ampliant detectors a la zona de cafeteria i instal·lant portons de fusta a les finestres de les sales 3 i 4. Queda pendent d'instal·lar càmeres a la paret mitjanera quan finalitzin la segona fase de l'obra del carrer Cirera.

Una altra de les missions importants del Departament de Seguretat és la seguretat de les persones. En aquest sentit s'ha treballat per a incrementar la seguretat al PAU, confeccionant tríptics adaptats de cada servei (atenció al públic, manteniment, personal de museu, neteja, serveis educatius, botiga...), i fent sessions informatives del Pau a tot el personal que s'incorpora al museu, tant de personal intern com extern. Finalment s'ha treballat en un pla de millora de la megafonia cobrint la totalitat del museu i amb missatges adaptats a les diverses necessitats (tres idiomes, tancament del museu, desallotjament total del museu i desallotjament parcial per tall de llum, raons tècniques...); queda pendent per a l'any 2018 la sectorització de la megafonia, sobre tot en oficines i sales de treball.

Des de Seguretat també es treballa per a incrementar el grau d'eficàcia i el temps de resposta en les actuacions de risc. Es va iniciar la primera

fase de descripció i anàlisi de possibles riscos amb l'objectiu de cercar procediments que facilitin la presa de decisions en situacions crítiques. Es basa en un anàlisi vertical i horitzontal de l'edifici per eixos (Carrer Montcada / passadís central dreta i esquerra de la permanent / pati Noguera). Aquest estudi tindrà una continuïtat dintre del Pla de Seguretat Integral del museu, i s'anirà incrementant amb l'estudi de tots els incidents que es produeixin, tant reals com simulats, de l'adaptació pràctica d'altres museus a la nostra realitat.

El PAU està integrat en aquest treball, però l'objectiu dels protocols operatius es molt més complex i transversal, i dóna resposta a un primer grau del Pla de Seguretat Integral.

Quant a la protecció de sortides i arribades d'obres d'art, s'han realitzat amb el Cos de Mossos d'Esquadra totes les entrades d'obres que han suposat un tall de trànsit del carrer Princesa, a excepció de les obres que han vingut protegides pel Cos Nacional de Policia des de la Junquera o altres punts del territori.

També s'ha obtingut l'acreditació d'"Expedidor Conocido", amb la pertinent revisió de protocols i espais.

Finalment també ha correspost fins al 31 de desembre al Departament de Seguretat el control del servei de neteja. A partir de l'1 de gener aquest control es transfereix al Departament de Manteniment.

2.2.1.5. Comunicació i premsa

Des del departament de Premsa i Comunicació es treballa per aconseguir la màxima difusió dels esdeveniments del Museu Picasso, donant a conèixer el Museu arreu. Aquesta tasca es desenvolupa amb els mitjans de comunicació generals i especialitzats, locals, nacionals i internacionals i aglutina diverses accions.

Al llarg del 2016 s'ha seguit la repercussió en premsa de les exposicions i activitats programades a través de l'elaboració i enviament de materials periodístics (convocatòries, dossiers de premsa, notes de

premsa, notes de valoració, gestió d'imatges i crèdits,...). Al mateix temps s'ha seguit la difusió a través del seguiment diari del recull de premsa i l'elaboració de reculls per projectes. També s'ha atès les peticions d'entrevistes, i les demandes de periodistes i mitjans nacionals i internacionals, i s'ha difós i incorporat a les agendes dels mitjans tota l'activitat que ha tingut lloc al Museu.

Altres tasques que han format part del treball diari del departament han estat la col·laboració amb departaments de premsa d'altres institucions i entitats, l'organització de visites de premsa a les exposicions a càrrec dels comissaris, la gestió dels rodatges i les sessions fotogràfiques a l'interior de Museu, i la facilitació de material fotogràfic als mitjans, periodistes, bloguers i portals que ho sol·liciten. A més el departament ha seguit col·laborant i fent difusió dels projectes conjunts del Museu amb altres centres d'art, museus i institucions.

Com a informacions difoses i compartides amb la premsa al llarg del 2016 es poden destacar la Presentació de Programació i Balanç del 2015 (gener 2016), l'exposició **Últimes Donacions i Adquisicions** (febrer 2016), la Conferència Magistral *Jaume Sabartès* (març de 2016), l'exposició **156 Gravats** (maig 2016), l'exposició **Jacqueline** (juny 2016), la mostra **Picasso, fotografia i ceràmica** (juny 2016), l'exposició **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama** (octubre 2016), el *Big Draw. La festa del dibuix* (octubre 2016), la mostra **Mitologies. Obra gràfica a la col·lecció del Museu** (novembre 2016), i el cicle d'activitat *Zoom* (febrer-juny), entre d'altres.

El Departament també s'ha encarregat de la comunicació online i offline, organitzant, gestionant i dissenyant les campanyes de publicitat de les propostes més destacades, definint i planificant campanyes i materials i negociant amb els diferents suports i canals les condicions i cost de les mateixes.

Aquest any 2016 destaca pel seu cost la campanya que s'ha dut a terme per l'exposició **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama**, campanya

global, transversal i àmplia amb suports diferents i variats que ha permès una cobertura general de la mostra. Les altres campanyes del 2016 han estat: l'activitat *Zoom*, el *Big Draw* i el Congrés *Picasso i Identitat*, a realitzar a l'abril del 2017.

En l'àmbit de la difusió també es treballa conjuntament amb altres institucions per a establir acords i estar presents en els seus canals. Tenim acords amb Articket, la BCNCard, el ClubTR3SC i el Consorci de Biblioteques, entre d'altres.

Cal esmentar que una aportació extra de l'ICUB de 120.000 euros a finals d'any ha permès fer actes comunicatius no previstos, i ha suposat un esforç important del personal del Departament per optimitzar el seu ús.

2.2.1.6. Continguts Digitals

La nostra web necessita, en aquests moments, una renovació profunda. En aquest sentit, s'ha treballat en l'exploració de les millors propostes per plantejar un nou projecte digital a implementar durant el 2017 i 2018, que permeti generar, a partir del museu, un cos interrelacionat d'informació sobre Picasso a la web i posicionar-nos com a generadors de coneixement en el món digital, a partir d'una estructura de la informació digital que permeti interconnectar els diversos continguts creats pel museu i per altres entitats picassianes i acadèmiques.

Malgrat això, ha estat molt utilitzada pels usuaris, destacant les visites als àmbits d'informació pràctica (horaris, com arribar, preus, planifica la visita, exposicions en curs, etc), la cronologia de Picasso i els highlights de la col·lecció. El número de visitants s'ha mantingut estable (1.051.719 visitants), amb un fort augment dels que ho han fet a través del dispositiu mòbil (301.811 visitants del total).

Mentre s'arriba a la nova web, s'ha fet manteniment i actualització de dissenys diversos per fer-los més atractius:

- Exposicions futures: La renovació d'aquest apartat busca actualitzar l'estètica, fent l'accés a la informació més àgil, atractiu i directe, facilitant la visualització dels continguts disponibles i la possibilitat de compartir-los a les xarxes socials. S'han usat criteris de disseny accessible pel que fa a tipografia, que té una bona llegibilitat i mida, amb espaiat entre línies i contrast. El nou disseny ens permet també mostrar els continguts relacionats i, en els casos en què en disposem, els multimèdia.
- El Blog: al febrer, i en ocasió del seu 7è aniversari, es va fer redisseny, actualització total del blog i canvi de Servidor, amb un disseny adaptatiu a diversos dispositius (mòbil, tablet, ordinador, etc), bon cercador, tipografia i disseny accessibles i incorporació dels colors corporatius. A principis d'any, el nostre blog se situava com a un dels referencials de l'estat en museografia, i un cas d'èxit degut al seu creixement sostingut de visites i l'alt nombre de lectures per article, que continuaven essent consultats i llegits després de la seva publicació. Ha tingut 42.846 visitants.

També s'ha generat un seguit de publicacions digitals:

- Conferències Magistrals *Jaume Sabartés*: Les conferències poden ser consultades en format vídeo, i la primera també està disponible en format digital o imprimible (2.207 visites).
- Quaderns de la col·lecció: Durant el 2016 s'ha publicat "*Restauració de La mare de l'artista*", per Reyes Jiménez, que presenta l'estudi exhaustiu realitzat durant aquest procés de restauració (3.333 visites).

S'han fet webs específiques en els casos en què s'ha considerat que tenia sentit:

- ***Cubisme i guerra. El cristall dins la flama***, minisite de disseny accessible i adaptatiu que facilita l'accés a la informació.

Cal destacar que ha estat una producció pròpia del departament, tant pel que fa a disseny com a programació (35.146 visites).

- 3er Congrés Internacional Picasso: *Picasso i identitat*, (a celebrar l'abril 2017), creada per anar incorporant els diversos continguts de manera àgil a mida que el projecte evoluciona, proporcionant accés directe i àgil als diversos continguts. S'ha buscat també l'accessibilitat total i unificar els criteris de disseny corporatiu, tot donant al projecte una presència i imatge pròpies (14.851 Visites)
- *Big Draw. La Festa del Dibuix*: Per aquest projecte s'ha fet una adaptació de la imatge gràfica que el referencia d'immediat a la campanya de carrer. S'ha prioritzat un projecte adaptatiu, amb molt bona llegibilitat des del mòbil, facilitant la informació de manera molt visual; es van reforçar els servidors per donar servei a molts usuaris concentrats en un espai de temps curt (43.718 visites).

El museu també ha estat present a les xarxes socials:

- A Facebook tenim una base de seguidors de 228.595 fans, cosa que suposa un increment de 63.480 persones entre gener i desembre de 2016, un 38% més. La majoria dels seguidors són d'Espanya, amb Barcelona com a ciutat destacada. Seguidament, vénen públics de Sud-Amèrica amb Brasil i Argentina i destaca especialment l'evolució del públic de Mèxic, que és un dels que més ha crescut, passant de la 5ª posició a la 3ª del rànquing per països. Al llarg de tot l'any, s'ha mantingut una majoria d'audiència femenina respecte a la masculina en una proporció aproximada de 62% davant de 37%. Respecte a les edats, també s'han mantingut les mateixes proporcions al llarg de l'any, essent el públic de 35-44 anys el majoritari, seguit molt de prop per la franja de 45-54 anys.

- Pel que fa a Twitter, hem incrementat els seguidors fins els 59.852, cosa que suposa 6.142 seguidors més. Hem augmentat la base de seguits fins 787, amb 377 nous perfils afegits i hem creat 8 llistes.
- A la xarxa de microblogging hem crescut de manera sostinguda al llarg de l'any i de 53.710 hem arribat a 59.852 seguidors a finals de l'any, un increment d'un 11%. Es tracta d'un augment reduït tenint en compte els esforços dedicats a la xarxa, on, primer, vam començar a establir connexions en base a noves llistes i, ja a finals d'any, vam optar per augmentar la base de seguits de manera més notable. Aquesta nova política de follows va resultar en un major increment de seguidors en un primer moment però a finals d'any va canviar la tendència. D'aquí, la necessitat de buscar recolzament en campanyes de publicitat per créixer de manera més notable. Els perfils seguits o afegits a llistes, són sempre perfils de l'àmbit cultural: des de museus i altres entitats culturals fins a bloggers, periodistes i mitjans, tant locals com nacionals i internacionals; també usuaris influencers en l'àmbit artístic així com veus importants en educació.
- A Instagram, hem augmentat seguidors de manera notable fins arribar a 4.427, increment de 4.087 seguidors durant l'any (1.200%), amb una tendència de creixement molt positiva. L'engagement també registra molt bon resultat, superant les 4.000 interaccions al mes en la fase final de l'any. Aquesta xarxa social era la minoritària a principis de 2016 (340 seguidors) i la que requeria d'una estratègia de continguts i interaccions específica ja que, fins aleshores, només s'havia utilitzat per retransmetre el *Big Draw Barcelona* i algun contingut puntual més. A nivell de seguits hem augmentat la base en 273, arribant a 373 seguits. Com a Twitter, els perfils a seguir han estat de l'àmbit cultural: des de museus i galeries a artistes, que són força presents en aquesta xarxa social.

- Altres xarxes i indicadors:
  - o Google Plus: 474 persones ens tenen al seu cercle, 35 més que el gener. Aquest limitat increment dóna idea de la poca activitat registrada en aquesta xarxa que, a finals d'any, utilitzem enfocada a Google My Business per gestionar opinions i no com a canal de comunicació. En aquest sentit, s'han publicat 636 opinions.
  - o Youtube: El canal de Youtube del Museu Picasso compta a finals de 2016 amb 616 subscriptors, 133 més que el gener. S'han publicat 14 vídeos i s'han registrat 15.442 visualitzacions entre gener i desembre.
  - o A Flickr, tenim 314 seguidors, 20 més que el gener. S'han compartit 506 fotos i s'han creat 9 àlbums al llarg de l'any.
  - o A la comunitat de Tripadvisor, s'han revisat les 2.266 noves opinions publicades el 2016 i s'ha obtingut el Certificat d'Excel·lència 2016.
  - o Finalment, l'índex Klout se situa a 71, 6 punts per sobre de gener, sobretot gràcies a la bona evolució d'Instagram.

2.2.2. Àrea Científica

2.2.2.1. Conservació preventiva i Restauració

Dins el ***Pla de recerca a cinc anys*** que té el departament, aquest any s'han destinat 15.000 euros a realitzar l'estudi integral de 10 obres de 1917. S'han fet fotografies d'alta resolució de les obres amb llum visible i reflectografia infraroig.

Hi havia la previsió de restaurar *Home assegut*, *Home amb fruitera* i *Dona en una butaca*. Finalment, per impossibilitat de temps i disponibilitat de les obres només s'ha pogut finalitzar la restauració d'*Home assegut*, quedant per al 2017 les altres dues obres.

Per a l'exposició **Els 156 gravats**, el Departament va haver de mesurar, fer el paspartús i l'emmarcat de les 156 obres que formaven l'exposició.

S'ha seguit amb la substitució de plexiglass per mirroguards (material no reflectant) per garantir una millor visió de l'obra i filtratge de la llum (evita l'efecte mirall amb molts reflexos) de *Les Menines*, i s'han conclòs les tasques de conservació preventiva del Fons Editorial Gustavo Gili.

A més el Departament dóna suport en els moviments d'obra, revisant i comprovant l'estat de cada peça abans del seu préstec, fotografiat o exhibició, i ha participat activament en les sessions de revisió d'obres tant pel MuseumPlus com pel catàleg raonat de pintura i en la revisió de la col·lecció de gravats. Igualment té un paper actiu en la revisió de la documentació de les obres de la col·lecció.

També cal destacar el paper del departament en la recerca i publicació en el blog de la Fundació i en revistes científiques internacionals. Una de les darreres publicacions ha estat *A Study of Picasso's Painting Materials and Techniques in Six of His Early Portraits*, a la revista on-line Taylor & Francis Online.

Per als diferents treballs el departament ha fet ús sempre que ha tingut l'oportunitat, de material en estoc, la qual cosa ha suposat un estalvi de més de 8.000 euros.

2.2.2.2. Col·lecció

S'ha seguit amb la política de canvis a la presentació de la col·lecció permanent per dinamitzar-la, canviant al llarg del 2016 fins a una tercera part de les obres exposades; seguint la programació aquests canvis s'han realitzat durant els mesos de gener, maig i setembre. Cada canvi suposa l'estudi i renovació del discurs de presentació.

Dins de la política d'intercanvis del museu, a canvi del viatge de 28 dibuixos de la col·lecció barcelonina al Louisiana Museum de Humlebaek (Dinamarca), el Departament de Col·leccions va ser el responsable de presentar tres obres de la darrera etapa de l'artista

malagueny que van venir des del dit museu i que completaven un període poc representat al nostre: *Dona i tocador d'aulos II*, *El jugador de cartes II* i *Le déjeuner sur l'herbe /d'après Manet*). Les obres van exposar-se del 25 de gener al 13 de juny del 2016.

Entre els treballs de fons, s'ha seguit amb la revisió de la catalogació de 316 pintures de la col·lecció, actualitzant tècniques, mides, títols, dates, relacions i comentaris.

Les conservadores del departament també han estat les responsables de comissariar tres exposicions temporals:

- Exposició temporal ***Últimes donacions i adquisicions 2010-2016*** (25/02-15/05), selecció de les obres, imatges i documents més representatius dels fons rebuts pel museu en els últims anys, conjuntament amb el Centre de Conservació i Recerca.
- Exposició temporal ***Els 156 gravats*** (26/05-04/06), mostrant per primera vegada la sèrie completa feta per Picasso entre el 24 d'octubre de 1968 i el 25 de març de 1972, sèrie editada per la Galerie Louise Leiris.
- Exposició temporal ***Mitologies, obra gràfica de la col·lecció del museu*** (24/11/2016-19/03/2017), on Picasso gravador recrea escenes i personatges extrets del món de la mitologia grecoromana

Amb l'arribada de la nova direcció a finals del 2016 es va donar inici al treball de recerca per a l'exposició ***1917. Picasso a Barcelona***, que tindrà lloc a l'octubre de 2017.

S'ha continuat treballant en la catalogació de l'obra gràfica conjuntament amb els Departaments de Registre i de Restauració.

El Departament va informar favorablement la licitació de dos llibres il·lustrats amb gravats originals de Picasso, que finalment van poder ser adquirits en subhasta a Christie's París el 6 de desembre:

- Benjamin PÉRET (1899-1959). *De Derrière les fagots*. Paris: Éditions surréalistes, 16 août 1934.
- Paul ÉLUARD (1895-1952). *La Barre d'appui*. Paris: Cahiers d'art, 5 juin 1936.

2.2.2.3. Registre

Durant el 2016 s'ha treballat en la gestió del préstec d'un total de 92 obres per a participar en 19 exposicions. S'inclou aquí:

- la gestió de la cessió temporal de 28 obres a l'exposició **Louisiana on Paper. Picasso før Picasso. 28 tegninger fra Museu Picasso, Barcelona** que va tenir lloc al Louisiana Museum of Modern Art de Humlebaek (Dinamarca) del 29 de juny a l'11 de setembre del 2016.
- la gestió de la cessió temporal de 25 obres a l'exposició **Picasso portraits** que ha tingut lloc a la National Portrait Gallery de Londres del 6 d'octubre del 2016 al 5 de febrer del 2017.
- l'intercanvi d'una obra de la sèrie de *Las Meninas* (MPB 70.447) amb motiu de l'exposició **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama**. La pintura va prestar-se al Museo Dolores Olmedo, Mèxic l'octubre del 2016.

Cal destacar també que s'han realitzat un total de 2.632 moviments remarcables d'obres de la col·lecció per motius diversos (préstecs, exposicions temporals i presentació d'obres del nostre fons, canvis de col·lecció, revisions d'obra, etc). El nombre de moviments reals, però, duplica de llarg aquesta xifra.

Pel que fa a les exposicions temporals, s'ha treballat en la gestió del transport i l'assegurança de les exposicions **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama** i **Picasso. Retrats**.

Durant el 2016 també s'ha procedir a la digitalització d'un total de 254 obres de la col·lecció. A més, com cada any, i vinculat a diversos projectes del museu com ara la publicació del catàleg de pintura i les presentacions d'obra de la nostra col·lecció, s'ha treballat en la revisió de títols, tècniques, mides, inscripcions, historial d'exposicions, ... de pintures, dibuixos i gravats nostres i s'han actualitzat totes les informacions a la base de dades per a la gestió de la col·lecció (MuseumPlus).

S'ha treballat especialment en la documentació de les obres que han participat a les presentacions següents: ***Últimes adquisicions i donacions, Els 156 gravats, Jacqueline i Mitologies, obra gràfica a la col·lecció del museu.***

En altre ordre de coses, el Departament de Registre ha estat el responsable de gestionar la pròrroga de l'assegurança del dipòsit *Reventós* que va arribar al museu l'11 de juny del 2015, i de l'assegurança del dipòsit de l'obra *Jacint Reventós i Bordoy* des de gener del 2016 i per un termini de 4 anys prorrogable, i el transport i assegurança de les adquisicions realitzades per la Fundació: el *Fons Lucien Clergue* que procedent d'Arles va arribar al museu el dia 26 d'octubre del 2016 i s'ha incorporat al Centre de Coneixement i Recerca, i les adquisicions procedents de la Subhasta celebrada a Christie's el desembre del 2016.

2.2.2.4. Publicacions

El Departament de Publicacions ha coordinat les edicions de dos catàlegs d'exposició: ***Cubisme i guerra. El cristall dins la flama***, de producció pròpia, donat en coedició a Polígrafa Obra Gràfica S.L., que va assumir la maquetació i la impressió; i ***Picasso. Retrats***, en col·laboració amb la National Portrait Gallery (Londres), que s'ha encarregat de gestionar específicament la fotomecànica i la impressió.

Fins a finals del 2016, des d'aquest Departament es va assumir la producció d'algunes invitacions i del calendari que s'envia a les escoles com a element de difusió de les activitats pedagògiques del museu.

Així mateix, s'ha col·laborat amb el Departament de Conservació en les tasques de definició de la documentació a preparar per a la revisió del catàleg raonat, que finalment no es publicarà en paper.

Dos projectes previstos en el pressupost del 2016, van ser finalment desestimats per la direcció del museu: *Picasso en el punt de mira* i el primer llibre de la nova Col·lecció *Sabartés*.

El Departament ha participat activament en les reunions del denominat Grup Editorial, que aplega els editors de totes les institucions d'art i cultura que publiquen llibres il·lustrats a la ciutat (MACBA, MNAC, Fundació Tàpies, CCCB, Fundació Miró, MUHBA, Fundació Bancària La Caixa, Museu del Disseny i Fundació La Pedrera).

Finalment, el Departament ha gestionat la venda de part del fons editorial antic a un llibreter de vell i ha fet el seguiment de l'inventari del magatzem de publicacions. A més, ha preparat documentació per a poder signar el 2017 un conveni de distribució per a l'àmbit espanyol i ha coordinat la revisió de les ja existents normes ortotipogràfiques del museu en llengua castellana.

2.2.2.5. Centre de Coneixement i Recerca

L'any 2016 el Centre de Coneixement i Recerca ha consolidat la base de l'organització dels seus fons documentals preparant la informació per tal de treballar en un repositori digital i fer-la pública. Igualment, s'han iniciat alguns treballs relacionats amb la recerca.

Durant el 2016 s'han adquirit 300 documents per compra, intercanvi de publicacions i donatius institucionals. S'han adquirit seguint, com sempre, els criteris establerts pel Museu: Picasso i el seu context artístic. Alguns exemples destacables en son *Gustave Coquirot*, *Cubistes*,

futuristes, passéistes (París, Libraire Ollendorff, 1914), o *André Salmon, L'Art vivant* (París, G. Crès, 1910).

Cal destacar molt especialment l'adquisició a Christie's, París de la primera edició del poemari d'Apollinaire, *Alcools*, publicat a París, Mercure de France, 1913

També destaca la compra a un col·leccionista privat dels tres números de la revista francesa *Frou-frou* (sense enquadrar i en bon estat de conservació) on Picasso va publicar els seus primers dibuixos fora d'Espanya. Els números comprats són els únics d'aquesta revista que contenen reproduccions d'il·lustracions fetes per Picasso, i són els números 46 i el 48 de l'any 1901, i el 148 del 1903.

En total s'han invertit 12.100,00 euros en aquestes adquisicions.

Com a ingrés extraordinari cal remarcar la compra del *Fons Lucien Clergue*.

L'any 2012, el fotògraf francès Lucien Clergue va oferir al Museu Picasso de Barcelona, la venda del seu fons fotogràfic relatiu a la seva vinculació amb l'artista Pablo Ruiz Picasso. Arran d'aquesta proposició, el museu va procedir al seu estudi i valoració. Després de diverses taxacions, el 22 de juny de 2016 el Patronat de la FMPB va aprovar la seva compra per un total de 343.100,00 euros. El fons va arribar al Museu el 26 d'octubre de 2016.

Es tracta d'un conjunt fotogràfic format per 595 fotografies a les sals de plata sobre suport paper, tirades pel propi fotògraf a partir del negatiu original. La majoria estan signades, amb segell i contenen anotacions de l'autor que ajuden a documentar i entendre les fotografies. Van ser fetes per Lucien Clergue entre el 5 d'abril de 1953 i l'11 de desembre de 1978, tot i que majoritàriament l'abast cronològic va des de 1955 a 1964. Les imatges reproduïxen les diferents trobades del fotògraf amb Picasso. Es tracta doncs d'un conjunt fotogràfic que apropa a la vida quotidiana de Picasso en la dècada dels 50's i 60's.

Finalment, el gener de 2016, la direcció del Museu va comprar una fotografia de Picasso als toros a Vallauris l'agost de 1955 del fotògraf Jan Adams Stevens per 600,00 euros.

Pel que fa a l'organització del fons, atès que els processos d'organització de la informació i la documentació que es conserven al Centre estan en la fase final de digitalització i descripció a nivell d'unitat documental, i després de l'auditoria amb proposta de definició de model estratègic de gestió de la informació d'acord amb els requeriments legals vigents feta l'any 2015, enguany s'ha comptat amb un assessorament extern per contrastar les línies estratègiques identificades i traçar un pla de treball operatiu que permeti desplegar el projecte de forma efectiva i realista, pendent de posar-se en marxa al llarg del 2017

Respecte del tractament dels documents s'han fet les següents tasques:

- Identificació, classificació, codificació i descripció a nivell de sèrie del Fons MPB textual de 2008 a 2010, amb elaboració d'una primera proposta de calendari d'accés.
- Identificació, codificació i descripció a nivell fons i unitat documental del Fons Lucien Clergue.
- Actualització de les eines de descripció i accés als fons arxivístic actius (quadres de classificació, inventaris, etc).
- Tractament de conservació preventiva del Fons Gustau Gili i Anna Maria Torra, de l'Editorial Gustau Gili i de 161 fotografies del Fons Lucien Clergue.
- Correcció de 7.938 autoritats del catàleg de la biblioteca per tal d'estandarditzar-les atès el traspàs dels registres al SIGB Koha.
- Catalogació de 70 nous documents al CUCC i al catàleg local
- Correcció de 99 registres en el catàleg local, com a conseqüència de la refosa de registres duplicats arrel de la integració al CCUC.

Com a resultat d'aquestes feines, i per tal d'acabar de coordinar i integrar la digitalització dels fons i tots els processos que suposa amb el PEI, enguany s'ha aturat parcialment la digitalització dels fons. Només s'han digitalitzat aquells que s'ha vist estrictament necessaris:

- 43 cartells del fons MPB i 1 cartell de gran format de la col·lecció cartells
- 23 catàlegs editats pel museu
- 33 documents iconogràfics del fons MPB

Lligat amb els processos de la imatge digital, enguany s'ha continuat amb l'aplicació dels protocols de gestió del color a les fotografies que reproduïxen l'obra original del Museu. En total s'han aplicat a 45 imatges pel catàleg de l'exposició ***Picasso portraits*** de la National Portrait Gallery.

Quant a difusió i recerca, el servei de consulta de la biblioteca ha atès 1.173 usuaris presencials, 107 usuaris no presencials, i 458 consultes internes (altres departaments del Museu). No en tenim dades disponibles de les visites al catàleg de la biblioteca a través del portal del Museu.

Per la seva banda les consultes a l'Arxiu han estat: 3 consultes presencials, 97 consultes internes (altres departaments del Museu), i 396 imatges servides

Referent a la compra d'imatges de reproduccions de l'obra de Picasso, s'han venut 146 imatges a través de 72 sol·licituds, la qual cosa ha suposat una facturació de 6.574,00 euros.

Des del Centre s'està donant guia i suport a diversos treballs de recerca:

- Tesis doctorals:
  - o Kenji Matsuda, Universitat de Tòquio, tesi doctoral, *Picasso i la cultura japonesa*

- Laura Fólica, *Reescrituras de lo espiral. Producción y recepción de Ubu roi de Alfred Jarry en Francia y su traducción y recepción en Argentina y España (1896-2016)*
- Treballs de recerca universitària:
  - Jèssica Jaques, IP del Projecte I+D+i HAR2015-64758-P *Los escritos de Picasso: textos teatrales*
- Altres treballs de recerca:
  - Treball de l'assignatura *Picasso*, del Departament de Filosofia, UAB: suport a 10 alumnes
  - Treball de recerca de Batxillerat (TREC): suport a 1 alumna (*Les dones en la pintura d'avantguarda*)

El servei de préstec ha fet préstec de 3 documents per a l'exposició ***Joaquín Torres-García: un moderno en la Arcadia***, que es va presentar a Museu de Málaga, del 11/10/2016 al 5/02/2017.

Quant al préstec interbibliotecari, els usuaris institucionals han estat: University of Chicago, Museo Picasso Málaga, Universitat de Lleida, Universitat de Girona, CRAI de la Universitat de Barcelona, Universitat Jaume I de Castelló, Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat Pompeu Fabra.

Dins del mateix museu s'han produït els següents moviments de documentació:

- 58 documents per a l'exposició del Museu Picasso de Barcelona ***Últimes donacions i adquisicions 2010 - 2016.***
- 37 documents per a l'exposició del Museu Picasso de Barcelona ***Picasso, fotografia i ceràmica.***
- 35 documents per a l'exposició del Museu Picasso de Barcelona ***Jacqueline.***

- 17 documents per a l'exposició permanent del Museu Picasso de Barcelona.
- 68 documents d'arxiu prestats per necessitats de treball dels diferents departaments del Museu.

El Centre també va participar en el comissariat de l'exposició ***Ultimes donacions i adquisicions 2010 – 2016***

Durant el 2016 s'han fet dues visites per a estudiants universitaris per tal de donar a conèixer els fons documentals i els serveis del Centre de Recerca del Museu. També s'ha col·laborat amb la Fira Arts Libris fent una sessió comentada de llibres il·lustrats de Picasso.

L'any 2011, a propòsit d'una exposició que va organitzar el Museu, es va crear l'Ontologia amb el domini *Exposició Picasso 1936*. Atès que va ser un treball que aporta molta informació i coneixement, molt innovador i requerit pel públic, s'ha treballat per convertir-la en una eina de recerca al web. Per fer aquesta conversió, s'ha hagut de revisar totes les relacions, programar una base de dades nova, introduir de nou tota la informació un cop revisada i corregida, fer la recerca de les imatges i dissenyar de nou la visualització. L'ontologia s'acabarà el primer trimestre de 2017.

L'any 2013 i, a propòsit de les exposicions organitzades amb motiu dels 50 anys del Museu Picasso, es van fer una interfície que recollia informació de referència sobre les exposicions fetes al Museu al llarg de la seva història. Ara s'està treballant aquesta informació per convertir-la en una eina de recerca online. Suposa dissenyar una interfície nova amb més informació fer la programació adient per introduir la informació i poder-la actualitzar quan escaigui. També s'ha revisat tota la informació de nou, s'ha fet la recerca i gestió de totes les imatges i s'està introduint la informació a la base de dades.

En el mateix marc que l'anterior es va fer una altra interfície: *La trajectòria del Museu Picasso de Barcelona*, que també s'ha considerat

interessat oferir online. Ha calgut dissenyar una nova interfície que narra la creació del museu amb explicacions i documents d'arxiu. Durant el 2016 s'ha fet el disseny i la programació informàtica i també s'ha treballat en l'elaboració del seu contingut (tant la redacció de textos, com la selecció d'imatges). Durant la primera part de l'any 2017, s'espera finalitzar el projecte.

2.2.2.6. Servei educatiu i Activitats

L'objectiu d'alumnes d'ensenyament reglat participants a les activitats del museu previst per al 2016 ha estat assolit, amb 22.033 alumnes participants a les visites-taller (10.573 alumnes), visites dinamitzades (5.475 alumnes) i visites guiades a grups estrangers (5.985 alumnes); aquest nombre arriba fins els 22.299 si afegim els infants assistents a l'itinerari-concert Pica-Picasso, per a alumnes de P2 fins a P5. En total el servei educatiu del museu ha arribat a un 6,73% més alumnes que l'any 2015.

A més les activitats de formació per a mestres, professors i professionals han arribat fins a 551 professionals.

El Departament també ha proporcionat visites guiades en el marc de l'exposició permanent i temporals (1.019 visitants), i visites accessibles per a públics amb discapacitats auditives i visuals (41 persones).

Dins del programa d'inclusió social, s'ha treballat en un taller per a la gent gran (*Una visita per recordar*) amb el qual s'ha arribat a 476 persones.; amb Apropa Cultura el programa d'inclusió social ha arribat a 786 persones.

S'ha seguit amb la línia d'apostar pel barri amb 4 projectes de col·laboració:

- Col·laboració amb Fundació Comtal: Casal d'estiu i projecte per a famílies: 225 persones

- Projecte de col·laboració amb Escola Parc de la Ciutadella: 242 persones.
- Projecte de col·laboració amb Escola Àngel Baixeras: 238 persones.
- Projecte d'Aprenentatge Servei amb Escola Tècnico-Professional Xavier, Cicle Formatiu de Grau Superior: 18 persones.

Altres projectes de col·laboració han estat: col·laboració amb Creu Roja (156 persones) i Barcelona t'acull (172 persones).

Cal fer esment al programa de pràctiques, que considera les necessitats formatives dels estudiants així com la necessària funció educativa d'un museu, amb l'objectiu que el Museu Picasso col·labori de manera activa en la formació de futurs professionals, i que promogui l'aprenentatge mitjançant l'experiència en els àmbits professionals que es desenvolupen al museu, tot proporcionant a estudiants de diverses vies formatives la possibilitat d'aprendre de la pràctica professional quotidiana i, per tant, millorar les seves capacitats d'inserció en el món laboral. El museu ofereix de 250 a 300 hores de pràctiques, a realitzar entre febrer-juny. Cada any s'acull a 4 estudiants de cicle superior.

En l'àmbit de les activitats, entorn de la col·lecció permanent s'ha articulat la següent oferta:

- *Zoom. La col·lecció en anàlisi*, nova activitat que proposa al públic general adult aprofundir en el coneixement sobre les obres del museu des de dues visions ben diferents: l'historiador i l'artista. L'han seguida 138 persones.
- Conferència Magistral Jaume Sabartés, aquesta vegada amb el tema *Picasso i els seus amics: el cubisme com a realisme*, a càrrec de Christopher Green, que va aplegar 112 persones.
- *Musicant Picasso*, col·laboració amb el Conservatori del Liceu per tercer any consecutiu, ha arribat a 122 persones i 18 estudiants.

- Taller familiar *Històries i més històries*, dels dissabtes tarda va reunir a 90 assistents en les seves 4 edicions.
- Taller de memòria per gent gran *Picasso en la memòria*, per a gent gran dels barris de La Ribera, Santa Caterina i Sant Pere, ha comptat amb 187 assistents.
- Cursos *Gaudir Picasso: Picasso com a objecte d'estudi*, en col·laboració amb la UB, conjunt de tres cursos trimestrals (10 sessions per curs) que proporcionen a l'alumnat els coneixements i eines metodològiques bàsiques per a la recerca sobre Pablo Picasso. Adreçat a un públic acadèmic l'han seguit 300 assistents.
- Taller a l'Hospital de Sant Joan de Déu per a nens hospitalitzats, en sessions quinzenals d'octubre a juny, ha tingut 85 assistents.

Menció especial mereix el *Big Draw, la festa del dibuix*, celebrada aquesta vegada el 30 d'octubre de 2016 i que s'ha consolidat com un referent de l'oci familiar cultural i de qualitat. Aquesta edició va comptar amb 21 tallers d'autor i la participació de 14 entitats del barri, arribant a convocar 16.000 persones en les seves diferents activitats.

A l'entorn de l'exposició temporal **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama** es va programar:

- Taller familiar *Moltes maneres de mirar el món*, 8 sessions per a públic familiar que va tenir 360 participants.
- Programa de conferències i visites entorn de l'exposició **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama**, a través dels seus artistes, 4 sessions amb 166 assistents.

Finalment, s'han programat activitats en col·laboració amb altres entitats:

- *Barri Brossa: CASAGEMAS Espectacle multidisciplinar* (13/05/16), una de les activitats més significatives de La Seca Espai Brossa que explora, com féu Joan Brossa, els límits del teatre. Va tenir 80 assistents.
- *Llum BCN, ICUB: instal·lació lumínica Metre i mig*, il·luminació en el marc de les Festes de Santa Eulàlia que va acostar al Palau Finestres fins a 6.702 persones en tres nits força especials (12, 13 i 14/02/16).
- *Festival Simfònic al Museu Picasso: Músics per la Pau i la Integració* (13/06/16), diada de concerts simultanis i gratuïts realitzats per més de 5.000 estudiants d'escoles de música a tots els racons emblemàtics de Catalunya i Balears, per a públic familiar i que va comptar amb 96 assistents. El concert el va oferir l'Associació de Músics per la Pau i la Integració (AMPI), una associació impulsada per músics catalans i llatinoamericans que té com a objectius la difusió de la música catalana i iberoamericana i la creació d'un espai solidari d'ensenyament i pràctica musical per a nens i joves amb pocs recursos.
- 14ena edició del *LOOP Festival. Benet Rossell, A Ningú*, selecció de filmacions inèdites que documenten accions executades per Benet Rossell (Àger, Lleida, 1937), des de la intimitat de la seva vida privada. Aquesta activitat va acostar al museu 3.836 persones entre el 26 de maig i el 10 de juny.
- Visita-taller en el marc de la Festa Major dels barris de La Ribera, Santa Caterina i Sant Pere (25/06/16), amb 50 participants.
- Col·laboració amb la Boston University: Master Program of Museum Studies, 42 estudiants que han provat de donar resposta al repte "Com atraure públics locals?".

2.2.2.7. Exposicions

El mes de maig es va presentar la mostra **Els 156 gravats** comissariada per Claustre Rafart, conservadora de gravat del Museu Picasso. És un conjunt de gravats que tal i com el seu nom indica, està format per 156 peces realitzades per Picasso entre el 24 d'octubre del 1968 i el 25 de març de 1972. Aquest conjunt forma part de la col·lecció del museu gràcies a la donació dels hereus el 1980 a través de la Galerie Louis Leiris.

El 21 d'octubre es va obrir al públic l'exposició **Cubisme i guerra. El cristall dins la flama**. Comissariada per Christopher Green, l'exposició reunia una vuitantena d'obres cubistes o properes al cubisme, seleccionades per la seva força, originalitat i qualitat. Col·leccions privades i museus de primer ordre, tant nacionals com internacionals, han participat amb el préstec d'obres de Picasso, Matisse, Gris, Blanchard, Rivera, Braque, Severini, Lipchitz, Laurens i Léger.

Des del Departament s'ha donat suport a Col·leccions en la coordinació de les petites mostres de les sales A. Amb obres de la col·lecció, el que busquen aquestes presentacions és donar noves mirades a les peces del museu a través de lectures i contextos diferents als que tenen dins de la col·lecció permanent. Tanmateix, serveixen com a recurs per a l'exposició de l'obra sobre paper, amb una durada d'exposició limitada. Aquest any s'han presentat: **Últimes donacions i adquisicions, 2010-2016, Jacqueline, Picasso. Fotografia i ceràmica** (dins el marc del 47 Congrés de l'Acadèmia Internacional de Ceràmica celebrat al setembre de 2016) i **Mitologies**.

Tanmateix, s'ha treballat en la posada en marxa de les exposicions programades per a la temporada 2017-2019: **Picasso. Retrats, El taller compartit. Picasso, Fin, Vilató, Xavier, Iberians, 1917, Picasso a Barcelona** i **Arthur Cravan. Maintenant?**. També s'ha estat

treballant en dues exposicions que finalment s'han desestimat, ***El desig atrapat per la cua i Picasso i Llatinoamèrica.***

L'exposició ***Picasso. Retrats*** és una coproducció amb la National Portrait Gallery de Londres, on es va inaugurar el passat 6 d'octubre. Per aquest motiu, en el departament es va treballar en el catàleg i la gestió dels préstecs comuns. La mostra explora el lloc que ocupa el retrat i la caricatura en la obra de Picasso. A l'exposició s'exhibeixen pintures, escultures, dibuixos i gravats de tots els períodes de la llarga carrera de l'artista. La comissària és Elizabeth Cowling, catedràtica emèrita d'Història de l'Art a la Universitat d'Edimburg i comissària independent.

Durant tres mesos el Departament va acollir com a becari, conjuntament amb el departament de conservació, a Jorge Lorenzo. Al llarg d'aquest període va poder conèixer el dia a dia del departament i va col·laborar tant en les tasques vinculades a la gestió de préstecs com al muntatge de les exposicions.

Un altre tasca que es desenvolupa des del Departament és la recerca i contacte de proveïdors per a diversificar la feina dels projectes futurs.

2.3. INVERSIONS

La Fundació ha fet un esforç important en aquest capítol, sobre tot per aprofitar oportunitats que han aparegut a nivell de compra d'obra aquest 2016.

Així, a més del tercer pagament del *Fons Artístic Gili* (240.000 euros, resten pendents dos pagament iguals per als propers 2017 i 2018) s'ha aprofitat l'oportunitat de comprar el *Fons Artístic de Lucien Clergue*, per un preu global i únic de 343.100 euros.

En subhasta a Christie's París s'ha aconseguit la compra de tres llibres il·lustrats amb gravats de Picasso per un total de 208.995,50 euros (despeses i impostos inclosos).

Una darrera compra ha estat una fotografia de Picasso als toros a Vallauris l'agost de 1955 del fotògraf Jan Adams Stevens que ha tingut un cost de 600 euros.

Per motius de seguretat ha estat necessari mecanitzar la reixa del Pati Noguera, i adequar el sistema de seguretat d'aquell mateix pati, havent-se destinat 40.763,80 euros a aquest motiu.

A nivell informàtic s'ha renovat el parc d'ordinadors, molt obsolet, i s'han adquirit dues impressores locals noves, una per a taquilles i altre per a seguretat. Per a tot s'hi han destinat 46.928,35 euros.

Des de manteniment s'ha sectoritzat el clima de la sala d'actes, que ha suposat la substitució de l'aparell existent, amb un cost de 15.747,12 euros. També s'ha comprat material fotogràfic, s'ha substituït un projector, s'ha comprat un projector de vídeo i una taula de mescles nova per a les aules, i s'ha adquirit material d'il·luminació i altre petit mobiliari, destinant un total de 18.941,79 euros.

El total destinat a inversions ha estat de 915.076,56 euros, el 231,55% de la partida inicialment prevista. Totes les inversions s'han cobert amb l'increment d'ingressos obtingut i amb el disponible de despesa provinent de les economies dels diferents Departaments.